Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Heinr. Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergŭ;* în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat;* în Frankfurt: *G. L. Daube;* în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 148. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 3 (15) Iulie 1890.

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Iulie 1890 stilŭ vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ,** la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 2 Iulie st. v.

Nu de multŭ amŭ vorbitŭ despre stăruinţele şi luptele naţionaliştilorŭ slovacĭ din Ungaria.

Slovacii nu numai că nu s'au descuragiatŭ în urma loviturilorŭ ce le-au suferitŭ în cei douĕḑecĭ de anĭ din urmă interesele lorŭ de viéţă naţionale, dér suntŭ firmĭ hotărîţĭ a şi le apĕra şi în viitorŭ cu tótă bărbăţia.

Spre a încuragia pe luptătorĭ, organulŭ naţionalŭ slovacŭ şi foile amice causei Slovacilorŭ aducŭ din când în când articulĭ şi corespondenţe retrospective, arătândŭ stăruinţele naţionaliştilorŭ slovacĭ din trecutŭ.

Astfelŭ face „Parlamentär" din Viena din incidentulŭ apropiatei aniversărĭ a înfiinţării societăţii slovace „Matica", care a fostŭ mai în urmă cassată de guvernulŭ ungurescŭ, unele privirĭ retrospective. Arătândŭ scutul şi sprijinul, de care s'a bucuratŭ „Matica" la înfiinţarea ei în 1863 din partea monarchului, care a contribuitŭ şi la fondulŭ acestei reuniunĭ „naţionale literare" slovace o miiă florinĭ, numita fóiă amintesce, că la 1863 Slovacii pretindeau ca la regularea stărilorŭ în Ungaria sĕ fiă şi ei întrebaţĭ; ei cereau ca cestiunile de dreptŭ publicŭ sĕ nu se resolveze fără concursulŭ lorŭ: *nihil de nobis sine nobis*; pentru-că poporulŭ slovacŭ în puterea individualităţii sale este un factorŭ însemnatŭ în organismulŭ Ungariei, şi acestŭ organismŭ numai atuncĭ va fi sănătosŭ, când vorŭ conlucra armonicŭ tóte membrele lui.....

După ce le reamintesce tóte acestea, autorulŭ articulului, despre care vorbimŭ, continuă astfelŭ:

„Despre aceea, care este aḑĭ situaţiunea Slovacilorŭ, când pe temeiulŭ pactului dela 1867 Ungurii esercitézâ o domnire nemărginită în tótă Ungaria, îşĭ póte face omulŭ o ideă, décă va recetì ceea ce a scrisŭ în anulŭ 1863, aşa dér încă înainte de încheierea pactului, fóia oficială a guvernului austriacŭ „Prager Zeitung." Acésta caracterisa situaţiunea Slovacilorŭ în modulŭ următorŭ:

„„Ultra-naţionalii noştri maghiarĭ nutrescŭ fără sfială tendinţa, de a şterge tóte naţiunile nemaghiare din istoriă şi de a anecta teritoriile locuite de ele ca proprietate esclusivă... Doctrina lui Monroe: America e numai pentru Americanĭ — care atinge atâtŭ de neplăcutŭ pe locuitorii din alte continente, cu tóte că în America tuturorŭ naţiunilorŭ li-se lasă neatinse celelalte drepturĭ, nu e nimicŭ pe lângă modulŭ cum tractéză fanaticii maghiarĭ naţionalităţile nemaghiare. Despre o recunóscere de faptŭ şi a altorŭ drepturĭ naţionale, decâtŭ cele maghiare nicĭ că voiescŭ sĕ scie în Ungaria. Procederea ultraiştilorŭ maghiarĭ, carĭ s'au dedatŭ sĕ folosésca pe Slovacĭ ca nicovală deşteptă însĕ resistenţa acestora. In luptă crescŭ puterile, mai alesŭ când e vorba de-o luptă pe viéţă, pe mórte, când e vorba de a fi orĭ a nu fi. Atuncĭ omulŭ îşĭ încordéză tóte puterile şi jertfesce, décă e de lipsă, şi ultima picătură de sânge orĭ se gândesce la alte mijlóce de scăpare....""

„Popórele Ungariei", esclamă acelaşŭ ḑiarŭ în altŭ locŭ, „au postulate în interesulŭ naţionalităţii lorŭ, dér aceste postulate aḑĭ se ignoréză. Noi Slovacii n'avemŭ nicĭ scóle medii, nicĭ poporale, administraţia comitatului şi justiţia mergŭ totŭ în limba maghiară şi de a întra în dietă ne este opritŭ. Unde este deplina egalitate de dreptŭ şi egală îndreptăţire, de care ne vorbea dieta ungurésca la 1861? Naţionalităţile suntŭ cuprinse de nelinişte şi contesiunile îşĭ temŭ esistenţa lorŭ!"...

Causa gimnasiului din Beiuşŭ
în consistoriulŭ greco-catolicŭ oradanŭ.

Sub acestŭ titlu „Familia" din Oradea-mare publică despre decursulŭ şedinţei dela 9 l. c. a consistoriului plenarŭ de acolo o scurtă dare de sémă, care pare a avé caracterulŭ unui comunicatŭ semioficiosŭ şi pe care o reproducemŭ aḑĭ fără de nicĭ unŭ comentarŭ. La rêndulŭ nostru vomŭ reveni asupra acestei importante şedinţe pe temeiulŭ informaţiunilorŭ primite.

Étă ce scrie „Familia":

La 9 l. c. s'a ţinutŭ în reşedinţa episcopéscă gr. c. din Oradea mare, sub presidiulŭ Pr. S. Sale d-lui episcopŭ diecesanŭ Mihailŭ Pavelŭ, unŭ consistoriu plenar, la care s'au învitat nu numai toţĭ asesorii consistorialĭ, ci şi toţĭ protopopii şi administratorii protopopescĭ, precum şi mai mulţĭ parochĭ din diversele protopopiate. Sciindu-se, că în acéstă şedinţă consistorialŭ-plenară şi înmulţită are sĕ se lămurésca cestiunea gimnasiului din Beiuşŭ, şi anume întroducerea limbei maghiare ca limbă de propunere în cele patru clase superióre ale numitului gimnasiu, aprópe toţĭ învitaţii s'au presentatŭ, ba şi alţii s'au întrunitŭ, încâtŭ numĕrulŭ celorŭ presenţĭ s'a urcatŭ la 54. Despre decursulŭ şedinţei primimŭ următórea informaţiune: Il. Sa părintele episcopŭ diecesanŭ, Mihailŭ Pavelŭ, deschiḑêndŭ şedinţa, a făcutŭ istoriculŭ faselorŭ, prin care a trecutŭ gimnasiulŭ din Beiuşŭ şi sub impresiunea unei emoţiunĭ vedite a relatatŭ despre mĕsurile, ce a luatŭ, pentru conservarea acestui clenodiu scumpŭ alŭ diecesei oradane gr. cat. Cuvintele sale părintescĭ, isvorîte din cea mai devotată inimă românéscă, au produsŭ impresiă fórte adêncă asupra tuturora, în ochii multora străluciau lacrime. Fruntaşii clerului, luândŭ apoi cuvêntulŭ, au datŭ espresiune devotamentului pentru ilustrulŭ capŭ alŭ diecesei. In urmă, după óre-carĭ discuţiunĭ, parochulŭ Ioanŭ Moldovanŭ din Nirŭ-Adonŭ a făcutŭ următórea propunere, primită în unanimitate:

„Consistorulŭ plenarŭ, considerândŭ giurstările puse la evidenţă, cu mulţămită ia cunoscinţă despre procedura basată a guvernului diecesanŭ, observată în afacerea gimnasiului de Beiuşŭ, şi prin urmare nu consimţesce cu enunciările ḑiarelorŭ referitóre la causa acésta. Incâtŭ însĕ e convinsŭ consistorulŭ plenarŭ, cum-că în clasele superióre ale acestui gimnasiu vorŭ fi totŭ-déuna studenţĭ parte din locŭ, parte veniţĭ dela alte institute, carĭ nu vorŭ posede limba maghiară şi astfelŭ fără esplicaţiunĭ românescĭ, neputêndŭ face progresŭ în sciinţe, vorŭ fi necesitaţĭ a părăsi institutulŭ, — rógă pe Il. Sa Episcopulŭ şi pe Veneratulŭ guvernŭ diecesanŭ sĕ elep-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Femeia savantă.

Comedia într'unŭ actŭ de *A. Valabregue.*

Persónele:

Alfred Merceroll, comerciantŭ, 30 de anĭ
Leona, soţia sa, 23 de anĭ
Ivona, fată în casă, 20 de anĭ.

(O sală de mâncare cu trei uşi. Masa întinsă. Pe mobile zacŭ câteva cărţi împrăştiate. La ridicarea cortinei vine Ivona prin dosulŭ scenei cu câte-va ḑiare în mână.)

Alfred: Nu e nimicŭ pentru mine?

Ivona: Nu credŭ. Domnule (citesce titula ḑiarelorŭ) „Revue scientifique", pentru cocóna; „Fóia periodică de chemiă", pentru cocóna; „O privire istorică", totŭ pentru cocóna....

Alfred (întrerupêndu-o): Bine, bine, du-te. (oftéză) Numai titula acestorŭ ḑiare te face sĕ oftezĭ. (Ivona ese).

Alfred: (singurŭ) Nu trebue ca cineva sĕ se căsătorésca cu o femeiă savantă. Sciinţa în sine nu este nicĭ o nenorocire, dér ajută multŭ acesteia. Acum şése lunĭ când mĕ însuraiu cu Leona Trapadoux, mi-se spunea, că ea a depusŭ cu succesŭ tóte esamenele. Eu unŭ simplu comerciantŭ de vinurĭ, eram mândru că iau de soţiă o femeiă, care are mai multe diplome, şi credeam totdeodată, că nu voiu suferi de urîtŭ. Când esŭ din comptoarŭ sunt fórte veselŭ, dér când viu acasă..... (Leona întră)

Alfred: Buna ḑiua, Nini!

Leona: De câte-orĭ nu te-am rugatŭ, ca sĕ nu-mĭ mai ḑicĭ Nini, asta-i o copilăriă.

Alfred: Cum sĕ-ţĭ ḑicŭ altcum?

Leona: Se ḑice, bună ḑiua, iubită nevastă, presupunêndŭ, décă într'adevĕrŭ te iubescŭ, ceea ce e cam îndoelnicŭ.

Alfred: Mĕ voi sili, ca pe viitorŭ sĕ-ţĭ potŭ dovedi mai multŭ acésta.

(Ivona întră, pune pe masă câteva farfurii. Se aşédă la masă.)

Leona: Poftescĭ o sardină?

Alfred: Ba şi douĕ.

Leona: Punŭ rĕmăşagŭ, că tu nicĭ nu scĭ, ce va se ḑică o sardină.

Alfred: Este unŭ pesce micŭ, care servesce ca mezelurĭ.

Leona: Aşa rĕspunde numai unŭ copilŭ de patru anĭ. Destulŭ de rĕu, décă tu numai atâta scĭ despre sardine.

Alfred: Mai sciu, că sĕ punŭ în untŭ de lemnŭ.

Leona: De ce genŭ se ţinŭ sardinele? — (Ivona şoptesce lui Alfred: De genulŭ „Anchoris" stăpâne.)

Leona: Sardina se ţine de genulŭ pescilorŭ urechiaţĭ.

Alfred: Ah!

Leona: Şi cam pe unde se ţinŭ sardinele?

Alfred: De bună sémă, că în apă. — (Ivona, încetŭ lui Alfred: „Fórte bine, stăpâne!")

Leona: In care parte a apei?

Alfred: Unde voesce ea.

Leona: Află dela mine, că ele se ţinŭ totdéuna pe fundulŭ apei.

Alfred (întindêndu-şĭ farfuria): Décă e aşa, te rogŭ pune-mĭ o sardină pe fundulŭ farfuriei mele. (Leona îi mai dă o sardină.)

Ivona: Mĕ ducŭ sĕ aducŭ ouĕle (ese).

Leona: Puţinŭ scĭ tu amice.

Alfred: Dumneḑeule, sciu sĕ câştigŭ 20,000 de francĭ pe anŭ, carĭ ne facŭ viaţa plăcută.

Leona: Póte vréi sĕ-'mĭ reproşezĭ, că eu n'amŭ avutŭ zestre decâtŭ 100,000 francĭ? Pentru ce dér m'ai luatŭ de soţiă?

Alfred: Fiindcă te iubiamŭ, nu sciamŭ atuncĭ că tu vei întrebuinţa sciinţa ta ca sĕ mĕ chinuescĭ pe mine.

Leona: De sciamŭ, că eştĭ unŭ spiritŭ de rêndŭ...

Alfred: Apoi la naiba, nicĭ tu n'ai eşitŭ din capulŭ lui Jupiter. Tatălŭ tĕu a fostŭ unŭ postovarŭ de rêndŭ.

Leona: Cu atâtŭ mai mare a fostŭ meritulŭ meu, că m'am înălţatŭ atât de sus.

Alfred; Intr'adevĕrŭ, drăguţă, cam prea susŭ, bagă de sémă sĕ nu cadĭ. Tu te aĭ înălţatŭ cu 60 de metrĭ peste nivelulŭ gospodăriei tale. Acésta te împedecă se ştergĭ prafulŭ de pe mobile şi se coşĭ nasturĭ şi alte lucrurĭ bagatele.

Leona: Ţĭ-ai închipuitŭ dóră că luându-mĕ de soţiă îţĭ voi fi servitóre séu spălătorésă?

Alfred: Sĕ lăsămŭ asta. Ce avemŭ de mâncare pentru astăḑĭ?

Leona (rĕu dispusă); De unde sĕ sciu? Vei vedé!

Alfred: Cu atâtŭ mai bine, căcĭ suntŭ aprópe 20 de minute de când stau la masă şi n'am în stomachulŭ meu mai multŭ ca douĕ sardine (Ivona întră, aducêndŭ ouĕ). Grăbesce Ivona, (pune farfuria pe masă.)

Alfred (spărgêndŭ unŭ ou): Aceste ouĕ suntŭ prea tarĭ.

Ivona (cu naivitate): Le-amŭ lăsatŭ sĕ seta în apă fértă mai multŭ de ḑece mintue.

Alfred: Cine ţi-a spusŭ sĕ le ţii atâta:

Ivona: Cocóna.

Leona (zăpăcită). Credeamŭ că atâtŭ timpŭ trebue pănă sĕ férbă. Décă aşĭ sci totŭ, atuncĭ n'aşĭ mai învĕţa.

Alfred (către Ivono): Ce, D-ta nicĭodată n'ai fertŭ ouĕ?

Ivona: Nu D-le, voi învĕţa de aicĭ înainte.

Alfred: Scii că escĭ nostimă!

Leona: Fata asta numai erĭ a întratŭ în serviciulŭ nostru, trebue sĕ fii mai indulgentŭ. Ivono, îţĭ voi cumpĕra o carte de bucate.

Ivona: Nu prea înţelegŭ cea ce citescŭ (etc).

Alfred: Pentru-ce ai băgatŭ bucătărésa asta, care nu scie sĕ gătéscă?

Leona: Er facĭ gură? Mi-se pare că D-ta Domnule te gândescĭ numai la mâncare.

Alfred: De bună sémă în timpulŭ mâncării.

tuéscă cu tot-adin ulŭ: ca *în cele patru classe superióre sĕ se propună tóte studiile în limba română și maghiară.*“

DIN AFARĂ.

Mórtea lui Marincovicĭ și nota sêrbéscă.

In urma uciderei consulului sêrbescŭ, Luca Marincovicĭ, dela Pristina, ministrulŭ-președinte sêrbescŭ, Sava Gruicĭ, a adresatŭ o notă cătră toțĭ representanții Serbiei în străinătate, în care espune în tóte amĕnuntele ei întêmplarea asasinărei consulului sêrbescŭ din Pristina, precum și aceea, că ancheta făcută, până acum a rĕmasŭ fără de resultatŭ. Ministrulŭ Gruicĭ invită pe representanții sêrbescĭ sĕ stăruiască pe lângă guvernele respective, ca prin influința și sfaturile lorŭ, sĕ îndemne pe Pórtă a da Serbiei satisfacțiunea cuvenită. Nota sêrbéscă dice mai departe, că uciderea consulului Marincovicĭ n'a fostŭ nicĭ decum unŭ actŭ de rĕsbunare personală, ci unŭ actŭ de fanatismŭ politicŭ alŭ Turcilorŭ și alŭ Arnăuților, precum și unŭ atentatŭ mișelescŭ și brutalŭ în contra instituțiunei consulatului sêrbescŭ din Pristina. La sfîrșitŭ nota produce motivele pentru carĭ d-lŭ Gruicĭ e îndemnatŭ a crede, că omorulŭ a fostŭ în adevĕrŭ o crimă politică. Intre motivele acestea, celŭ mai principalŭ e, că întru adevĕrŭ muteșafirulŭ din Pristina căuta unŭ mijlocŭ sĕ se scape de consululŭ sêrbescŭ, ér poporațiunea mohamedană de-acolo a manifestatŭ o antipatiă așa de vedită față cu consulatulŭ sêrbescŭ, încâtŭ e fórte ușorŭ a deduce din antecedențele acestea, că omorulŭ a fostŭ unŭ actŭ alu fanatismului politicŭ. Inainte însĕ de ce guvernulŭ sêrbescŭ ar fi luatŭ mĕsurile de lipsă, pentru a împăca spiritele prin rechiămarea lui Marincovicĭ dela postulŭ sĕu, s'a întêmplatŭ nenorocirea. Afacerea acésta, după cum susțină unele diare, n'ar fi numai o afacere între Serbia și Turcia, ci o afacere de însemnătate internațională.

Rusia și nota bulgară.

„Coresp. Polit.“ a publicatŭ în dilele aceste o telegramă din Petersburgŭ, de care se ocupă tótă pressa străină. Telegrama dice, că afară de mórtea prin glonțŭ a maiorului Panița, care a provocatŭ o generală indignațiune în Rusia, tóte celelalte evenimente din Bulgaria lasă indiferente pe cercurile politice din Petersburg. Nota bulgară din urmă este considerată de-o parte ca nefolositóre, de altă parte, ca îndrăsnéță, de vreme ce afacerea recunóscerei principelui Ferdinandŭ depinde dela învoirea unanimă a puterilorŭ semnatare. Se scie apoi, că Rusia nu aștéptă alta, decâtŭ ca vre-una dintre puterĭ sĕ nesocotéscă hotărîrile tractatului dela Berlinŭ, pentru ca ea sĕ se lapede numai decâtŭ de acestŭ tractatŭ. Incâtŭ privesce pe Pórtă, ea se va feri a da vre-o însemnătate notei bulgare, căcĭ nu voiesce ca situațiunea sĕ se complice din nou.

Abdicerea principelui Ferdinand.

Se telegrafiază din Parisŭ, că diarele „Gaulois“ și „Figaro“ primescŭ din Karlsbad, loculŭ unde petrece acum principele Ferdinand alŭ Bulgariei, scirĭ sensaționale. Numitele foi adecă dicŭ, că în familia principelui Ferdinand se țină consultărĭ de mare însemnătate, în urma cărora se aștéptă *abdicerea* principelui. Participarea principelui de Saxa-Coburg la aceste consultărĭ familiare se asigură, că s'ar face din încredințarea împĕratului Wilhelm II, care aștéptă și doresce, ca cestiunea bulgară sĕ fiă odată resolvată.

Contrarŭ scirei acesteia, „Capitan Francassa“ aduce din Roma scirea, că cercurile politice de acolo suntŭ de părere, că principele Ferdinand nu va părăsi tronulŭ bulgarŭ. Abdicerea lui ar fi unŭ mare periculŭ pentru Bulgaria, care și-a perdutŭ liniștea internă deodată cu lupta dela Slivnița.

Arbitriu internaționalŭ.

Scimŭ, că în ședința dela 11 Iulie n. a camerei italiane, deputatulŭ Bonghi a desfășuratŭ în cameră unŭ proiectŭ de resoluțiune, prin care propune aplanarea certelorŭ internaționale prin arbitrii. Propunerea lui Bonghi a fostŭ subscrisă de 28 aderențĭ ai sĕi și la ea s'a alăturatŭ și Mazzuleni. Ministrulŭ-președinte italianŭ, Crispi, a declaratŭ față cu acéstă propunere, că nimenea ca dênsulŭ nu aprețiéză așa de multŭ acestŭ începutŭ. De trei anĭ, dise Crispi, de când stau în fruntea guvernului, am încercatŭ tóte mijlócele pentru susținerea păcii. Folosescŭ decĭ momentulŭ, ca sĕ esprimŭ mulțămita mea acelui distinsŭ bărbatŭ de statŭ, care numai cu câte-va dile înainte de acésta și-a manifestatŭ intențiunile sale pacĭnice. In genere disŭ, raporturile europene nu suntŭ așa de liniștitóre ca ale Americei. Speranța viitorului decĭ se razimă pe arbitriulŭ internaționalŭ. Unŭ bărbatŭ de statŭ nu este iertatŭ sĕ piérdă nicĭ unŭ momentŭ întru împedecarea isbucnirei rĕsboiului; în orĭ și ce congresŭ Italia se va declara pentru pace. Rógă decĭ camera, sĕ priméscă proiectulŭ de resoluțiune alŭ lui Bonghi, căcĭ elŭ dă espresiune unei speranțe nobile, pe care viitorulŭ o va realisa. Camera a primitŭ vorbirea lui Crispi cu aplause nesfêrșite și i-a mulțămitŭ pentru tactulŭ și moderațiunea pe care a observat'o în decursulŭ desbaterei.

SCIRILE DILEI.

Cehii pentru Slovacĭ. Fóia cehă „Moravska Orlice“, care apare în Brünn, dice într'unulŭ din numerii sĕi mai noi, că academia cehă din Praga nu este înființată numai pentru Slavii din Boemia, Moravia și Silesia, ci și pentru cultivarea Slovacilorŭ din Ungaria. Asta cu atâtŭ mai vîrtosŭ, că Slovacii nicĭ-odată nu vorŭ ajunge sĕ aibă unŭ astfelŭ de aședământŭ culturalŭ, și mai alesŭ pentru-că Slovacii forméză o parte întregitóre a națiunei boeme. Numita fóiă decĭ recomandă atențiunei conducĕtorilorŭ academiei din Praga studiarea acestei cestiunĭ, care ar fi unŭ pĕcatŭ sĕ se ia dela ordinea dilei.

***

Alegere de deputatŭ în Vesprimŭ. Au pățit'o kossuthiștii la 11 Iulie n. în Vesprimŭ. După cum cetimŭ în „Egyetértés“, partida independentă de acolo a voitŭ sĕ țină o mare adunare, pentru a se consulta în ajunulŭ nouei alegerĭ de deputatŭ, dér la ordinulŭ căpitanului orășenescŭ și alŭ viceșpanului adunarea a fostŭ împedecată a se ține prin puterea brachială. Peste placatele oposiționalilorŭ s'au lipitŭ alte placate, în care se spunea, că adunarea nu se va pute ține, la loculŭ hotărîtŭ. Alegĕtorii adunându-se dinaintea hotelului „Coróna“, conducĕtorii lorŭ Pazmandy, Hentaller și Meszlényi au fostŭ întîmpinațĭ de căpitanulŭ poliției, care li-a declaratŭ, că la ordinulŭ căpitanului orășenescŭ va împedeca adunarea. După acésta apărŭ în curêndŭ unŭ despărțământŭ de gendarmĭ și o companiă de honvedĭ pedestri, carĭ au opritŭ calea alegĕtorilorŭ, ce voiau sĕ mérgă la adunare. Intrebațĭ fiindŭ conducĕtorii ostașilorŭ, că ce vréu și ce vorŭ face décă totușĭ adunarea se va ține ei rĕspunseră, că suntŭ datorĭ a esecuta ordinulŭ celorŭ mai marĭ. După mai multe întrebărĭ și rĕspunsurĭ, deputații oposiționalĭ au provocatŭ pe alegĕtorĭ, sĕ se împrăștie. Alegĕtorii însĕ s'au dusŭ cu toții la otelulŭ „Coróna“, unde Meszlényi a esplicatŭ pe scurtŭ lucrulŭ și șĭ-a declaratŭ dispretulŭ sĕu față cu ómenii, care sub masca liberalismului comitŭ astfelŭ de nelegiuirĭ. Partida independentă apoi a datŭ o proclamațiă în contra atitudinei autorităților. După cum cetimŭ în „Kolozsvár“, alegerea de deputatŭ s'a făcutŭ în diua următóre, la 12 Iulie și a primitŭ Szabo Imre 420, ér Kopacsi 30 voturĭ. Bugetivorii din Clușiu nu ne spunŭ, care dintre cei doi e alŭ sacului cu grăunțele, și care alŭ lui Kossuth. „Egyetértés“ dela 13 Iuliu însĕ ne spune, că alesŭ a fostŭ Szabo Imre c'o maioritate de 334 voturĭ.

Nicĭ éra lui Szapáry nu e mai luminată, ca cea a lui Tisza.

***

Ministrulŭ de agricultură în Gherla. Contele Andreiu Bethlen, în calea sa spre moșia părintéscă din Bethlénŭ, a fostŭ primitŭ la gara din Gherla cu marĭ ovațiunĭ. La intrarea trenului în gară, musica a intonatŭ marșulŭ lui Rakoczi, ér primarulŭ orășenescŭ, D. Placsintar, i-a adresatŭ o vorbire, în care îșĭ esprimă mulțămita, „că a ridicatŭ pe Sașii din *pasivitatea* lorŭ și a înmulțitŭ prin acésta numĕrulŭ credincioșilorŭ ideii de statŭ maghiarŭ.“ Ministrulŭ apoi mulțămi primarului și publicului pentru frumósa primire ce i-s'a făcutŭ.

***

Focŭ în Veneția inferioră. Ni-se scriu cu data de 9 Iulie n. următórele: In 7 Iulie n. pe la 8 óre diminéța, când toțĭ locuitorii acestei comune erau ocupațĭ cu lucrulŭ câmpului și nimenĭ nu era pe acasă, prin o mână dușmănósă s'a pusŭ focŭ la șura locuitorului de aci Ioanŭ Cintea, și până ce au alergatŭ ómenii din câmpŭ în ajutorŭ, foculŭ s'a întinsŭ și pe șura și casele lui Nicolae și George Cintea, și li-au arsŭ la aceștĭ trei nefericițĭ frațĭ, nefiindŭ asigurațĭ, casele, șurile și tóte recuisitele de economiă, precum carŭ, plugŭ, grapă, bucate, 60 fl. banĭ gata, îmbrăcămintele de tóte dilele, albiturĭ, pânză gata, stupĭ, în sfîrșitŭ li-a arsŭ totŭ de au rĕmasŭ numai cu ce au fostŭ îmbrăcațĭ. Pe tatălŭ lorŭ, omŭ de 95 anĭ, orbŭ și surdŭ, și muma lorŭ muiere de 75 anĭ, cu mare îngrijire i-au pututŭ scăpa de nu au arsŭ în casă. Dauna se prețuesce la 1000 fl. La stîngerea focului s'au observatŭ multe defecte, recuisitele de focŭ nu s'au pututŭ afla îndată, au fostŭ risipite prin satŭ, cârligele de focŭ, cu alŭ cărorŭ ajutorŭ s'ar fi pututŭ trage coperișulŭ caselorŭ josŭ și s'ar fi pututŭ scăpa îmbrăcămintele și schimburile de tóte dilele, nu s'au aflatŭ de locŭ. — Gardurile făcute de nuiele și coperite cu paie încă au contribuitŭ multŭ la lățirea focului. Ar fi timpulŭ supremŭ, ca organele administrative sĕ fiă cu mai mare atențiune la recuisitele pentru stingerea focului, ca acestea tot-déuna sĕ se afle în depositŭ la casa comunală, ca la asemenea nefericite ocasiunĭ sĕ se scie procura cu cea mai mare iuțélă. Indată după acéstă stare tristă s'a constituitŭ aci unŭ Comitetŭ sub presidiulŭ bravului notarŭ comunalŭ George Comaniciu, care primesce în numele celorŭ greu cercațĭ de sórte ofrandele marinimóse dela binevoitorii contribuitorĭ, spre alinarea suferindilorŭ. — *Unŭ călĕtorŭ.*

***

Esamenele de gimnastică la școlele române din Brașovŭ. In 19 și 20 Iunie v. s'a ținutŭ esamenulŭ de gimnastică cu școlele normale. Băieții din clasa a III și a IV normală au esecutatŭ eserciții le de ordine c'o precisiunea militărescă, ér eserciții le libere întrețesute printre cele de ordine, după unŭ planŭ bine chibzuitŭ, ni-au doveditŭ, că tendința instructorului a fostŭ de a desvolta între elevĭ atențiunea, voința și esecutarea corectă și dibace, precum și o disciplină vrednică de lăudatŭ. Esamenele de gimnastică însĕ de rêndulŭ acesta au culminatŭ în eserciții le esamenului ținutŭ în 23 Iunie v. cu elevii școlelorŭ medii. Scolarii din cl. IV gimn. și cei din a III reală, între aplausele publicului, au esecutatŭ cele mai frumóse evoluțiunĭ de ordine comandate milităresce după „Școla Soldatului“ și în tacturĭ de timpŭ de câte 12—20, cu ajutorulŭ bețelorŭ de fierŭ; au esecutatŭ apoi câteva serii de eserciții libere cu multă precisiune. Școlarii din gimnasiulŭ superiorŭ au esecutatŭ diferite eserciții la aparate. Mișcările lorŭ pline de viéță ne-au încredințatŭ, că d-lŭ profesorŭ de gimnastică I. E. *Prodanŭ* șĭ-a datŭ sîrguința vrednică de lăudatŭ, de a face ca elevii d-sale sĕ producă resultate pe deplinŭ corĕspundĕtóre cerințelorŭ artei gimnastice.

***

Sistarea lucrărilorŭ comisiunei pentru mĕsurarea dării. Oficiulŭ de dare orășenescŭ din locŭ ne anunță, că ministrulŭ de finanțe a amânatŭ, printr'unŭ ordinŭ telegraficŭ, lucrările comisiunei pentru mĕsurarea dărilorŭ pe teritoriulŭ orașului Brașovŭ, ceea ce, până la alte disposițiunĭ, se aduce la cunoscința părților interesate.

***

Casina internațională civică din Făgărașŭ, întemeiată la 1842, după cum ni-se scrie, din causa lipsei de membri a încetatŭ de a mai esista.

***

Filoxera. In viile comunelorŭ Vălcău, Recea și Varșolțŭ din comit. Selagiului s'a constatatŭ filoxera.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Sătmarŭ, 24 Iuniu 1890.

La articululŭ de fondŭ din nr. 128 alŭ „Gazetei“, cu care mi-s'a onoratŭ corespondența din nr. 126, sunt datorŭ cu unele esplicărĭ și rectificărĭ, ce credŭ că onor. Redacțiune nu mi-le va lua în nume de rĕu, deórece de sine se înțelege,

---

Leona: D-ta trăescĭ ca unŭ animalŭ, cu tóte acestea totŭ ai sufletŭ, D-le, décă vom privi lucrulŭ acesta din punctŭ de vedere naturalisticŭ și spiritisticŭ....

Alfred (îngrozitŭ): Destulŭ, destulŭ, tóte câte mi-le spui ți-le credŭ.

Leona (cu o mină desprețuitóre): Ce? Dér lasă aceste lucrurĭ, suntŭ prea abstracte pentru D-ta. Sĕ vorbimŭ despre lucrurĭ mai simple!..... Când privescĭ oulŭ, ce vedĭ mai întâiu?

Alfred: Ce sĕ vĕdŭ? Mai înainte de tóte vĕdŭ cója.

Leona: Ce felŭ de formă are oulŭ?

Alfred: Așa credŭ că forma ovală.

Leona: Acésta e unŭ pleonasmŭ și însemnéză atâtŭ câtŭ acestŭ ou are forma unui ou.... Forma oului e elipsoidă, Domnule.

Alfred: Cu atâtŭ mai bine pentru elŭ.

Leona (luândŭ unŭ ou): E compusŭ mai cu sémă din materiă calcară și dintr'o materiă animalică. Membrana cójei, vedĭ D-ta, este o peliță subțire albă, care acopere partea internă, apoi vine...

Alfred (întrerupêndu-o): Așa credŭ că va veni beaffsteak.

Leona: Voiescĭ sĕ mĕ ascultĭ séu ba? E destulŭ de tristŭ sĕ ai unŭ bărbatŭ, care nu scie măcarŭ ce e unŭ ou. (Ivona întră aducêndŭ beaffsteak.)

Leona: Ah! femeile savante nu trebue sĕ se mărite.... Cunoscĭ D-ta o singură femeă învĕțată, care sĕ fi fostŭ fericită în căsĕtoriă?

Alfred: După părerea mea acele femeĭ suntŭ fericite în căsĕtoriă, carĭ suntŭ culte (face încercărĭ sĕ tae beaffsteakulŭ). Ce va se dică asta? Pare că ar fi o bucată de lemnŭ.

Ivona: Nu, D-le, acesta e beaffsteak.

Leona: Cuțitulŭ D-tale nu taie.

Alfred: Cuțitulŭ meu e bunŭ, beaffsteakulŭ nu e bunŭ (fórte rĕu dispusŭ). Dă-mĭ o bucată de brânză...

Ivona: N'avem aicĭ în casă.

Alfred: Ți-am spusŭ erĭ sĕ-mĭ cumperĭ roquefort.

Ivona: Cocóna m'a opritŭ sĕ cumpĕrŭ din causa mirosului.

Leona: Așa e, brânza îmĭ face gréță, odată am mirositŭ roquefort și am leșinatŭ.

Alfred: (punêndu-șĭ servieta pe masă, se scólă.) Bine, bine. (Scóte o țigară).

Leona: Voescĭ sĕ fumezĭ Alfred?

Alfred (supĕratŭ): Te temĭ de fumŭ?

Leona: Nu amice, dér suntŭ îngrijată pentru tine din causa nicotinului... Scii, că presența acestui alcaloidŭ în tutunŭ...

Alfred: De sigurŭ e mai bunŭ ca clavirulŭ (iese.)

SCENA II.

Alfred (întră ținêndŭ în mână o vestă de flanelŭ.) Uite dragă nevastă.

Leona: Ce este asta?

Alfred: Acésta e o vestă, dela care lipsescŭ doi nasturĭ.

Leona: Ce se facŭ cu ea?,

Alfred: Sĕ coșĭ nasturii.

Va urma.)

că din depărtare nu póte cunósce deamĕnunţelulŭ giurstările nóstre de aicĭ.

Nu voiu sĕ reflectezŭ la observările privitóre la asemĕnarea cu „marginile pănurei....“ Nicĭ aceea nu voiu sĕ-o tragŭ la îndoielă, că în Ardélŭ vorŭ fi comune politice, carĭ plătescŭ din cassa comunală pe preotulŭ românŭ etc., deşi mĕ temŭ, că maioritatea populaţiunei acelorŭ comune lăudate nu va fi — maghiară, ca la noi.

Déră de altă parte sunteţĭ în eróre, când credeţĭ, că cele ḑise de „Fóia bis. şi scol.“ s'ar referi la oraşulŭ Sătmarŭ, şi la protopopiatulŭ, alŭ cărui titularŭ este de *regulă* (adĭ d. e. este altulŭ) parochulŭ românŭ din Sătmarŭ.

Lucrulŭ stă aşa, că părţile Sătmărene din *stânga Someşului*, se ţinŭ de diecesa Oradiei, éră cele din *drépta Someşului*, protopopiatele Sătmarului, Seinilorŭ, a Ţĕrei Oaşului, a Baiei-Marĭ şi fostulŭ districtŭ alŭ Chiorului de diecesa Gherlei. Şi între cele optŭ protopopiate din stânga Someşului — adecă „Oradane“ — se află unulŭ *numitŭ*, déră numai numitŭ alŭ *Sătmarului*, alŭ căruia titularŭ de presentŭ este canoniculŭ onorarŭ I. Darabanth, parochŭ în Vetişŭ (Vetés), unŭ bĕtrânŭ de 80—90 anĭ. Despre d-sa, şi despre districtulŭ d-sale, în care suntŭ parochiile cele mai desnaţionalisate, este vorbă în „Fóia bis. şi scol.“, éră nu despre parochia gr. cat. română din oraşulŭ Sătmarŭ, care, după cum am amintitŭ deja, se ţine de Gherla.

Aicĭ în oraşŭ — baremĭ în anii din urmă — nu s'au făcutŭ încercărĭ pentru întroducerea limbei maghiare, ca limbă liturgică.

Inainte de aceea da. Şi étă cum!

Am amintitŭ deja în coresp. precedentă, că poporaţiunea parochiei nóstre este mixtă. Când déră s'a înfiinţatŭ sub absolutismŭ diecesa Gherlei, şi părţile Sătmărene din *drépta* Someşului, ce au aparţinutŭ până atuncĭ diecesei gr. cat. rusescĭ a Muncaciului (Ungvarului), fură încorporate diecesei noue gherlane, — parochia acésta din *Sătmarulŭ propriu ḑisŭ* (cea din Ninteulŭ Sătmarului a rĕmasŭ în diecesa Muncaciului, éră Viile Sătmarului ca filială a parochiei din Tătărescĭ s'au ţinutŭ şi se ţinŭ de Oradea) a devenitŭ obiectŭ de emulare între cele douĕ diecese — cea românéscă şi cea rusescă, — şi prelaţii noştri numai aşa au pututŭ câştiga acestŭ „postŭ espusŭ“, că s'a făcutŭ o conscriere după naţionalitate, şi cu ocasiunea acésta pentru voia parochului Gulovics, care era fórte poporalŭ, se scriseră cei mai mulţĭ ca Românĭ, numai ca aşa parochulŭ lorŭ — pentru acestŭ meritŭ — sĕ devină canonicŭ românŭ la Gherla, ceea ce s'a şi întêmplatŭ. Măcarŭ că elŭ era Rusŭ de origine, şi tocmai sub elŭ şĭ-a fostŭ ajunsŭ culmea chaosulŭ babilonicŭ alŭ limbilorŭ română, ruténă şi maghiară în biserica de aicĭ.

Episcopulŭ Alexi a dispusŭ atuncĭ ca parochŭ la Sătmarŭ pe unŭ Românŭ verde, pe fiă-iertatulŭ *Petru Branŭ*. Acesta avea multe calităţĭ frumóse, şi era însufleţitŭ de atâta zelŭ naţionalŭ, încâtŭ d. es. 2—3 anĭ a propusŭ studenţilorŭ românĭ din gimnasiulŭ superiorŭ cath. de aicĭ — numĕroşĭ pe atuncĭ — limba română şi religiunea în tóte optŭ clasele fără nicĭ o plată de undeva, şi şi după sistemisarea catedrei a rĕmasŭ până la mórtea sa tristă profesorulŭ literaturei române; totŭ elŭ în decursŭ de vre-o ḑece anĭ în biserică nu servise decâtŭ românesce, nu predicase decâtŭ românesce, — cu ce apoi causă aşa ferbere şi aşa ură la poporenii sĕi nepricepĕtorĭ de limba română şi mai alesŭ la Ruşii renegaţĭ, încâtŭ în urma unorŭ scandalurĭ ne mai auḑite, episcopulŭ de atuncĭ, Ex. Sa metropolitulŭ de acuma Vancea, fŭ silitŭ — pentru restituirea păcii în eclesiă — a-lŭ suspenda dela parochiă, — deşi acestŭ bărbatŭ neuitatŭ alŭ nostru, decâtŭ care abia îşĭ póte închipui omulŭ unŭ mai „tenacem propositi virum“, către capĕtŭ făcuse considerabile concesiunĭ împrejurărilorŭ locale — déră târḑiu şi aşa înzadarŭ.

După unŭ provisoriu cam lungŭ urmase protopopulŭ *Ioanŭ Marcu*. Nicĭ despre acesta nu va puté ḑice nimenĭ, că n'a fostŭ omŭ harnicŭ, învĕţatŭ, ba chiar eruditŭ, şi că n'ar fi fostŭ Românŭ bunŭ, când se scie, că scrise şi ungureste şi românesce pentru apĕrarea causei Românilorŭ, presidase de repeţiteorĭ adunările partidului naţionalŭ din comitatŭ şi ne represintase, ca delegatŭ în douĕ rêndurĭ, la conferinţele din Sibiiu. Şi totuşĭ şi elŭ fŭ silitŭ sĕ predice mai totdéuna ungeresce şi la serviţiulŭ divinŭ sĕ se foloséscă şi de limba ruténă.

Şi tocmai pe vremea lui îndrăsnise maioritatea adunărei bisericescĭ a lua hotărîrea, ca în biserică sĕ se întroducă limba unguréscă, ca limbă liturgică. Aşternêndu-se hotărîrea acésta la Gherla, Ordinariatulŭ a trimisŭ unŭ *comisarŭ* consistorialŭ în persóna reverendissimului d. *Alex. Erdoss*, protopopulŭ Ţĕrei Oaşului, care încercase tóte pentru molcomirea şi luminarea spiritelorŭ; adunarea fuse însĕ atâtŭ de turbulentă, încâtŭ Românii contrarĭ ai hotărîrei de mai susŭ nicĭ atâta n'au pututŭ scóte la cale, ca sĕ-i asculte ceilalţĭ; şi aşa protestulŭ nostru i-l'am pututŭ preda d-lui comisarŭ consistorialŭ numai într'o adunare improvisată airea, adecă în cancelaria d-lui adv. Ferenţiŭ — Protestulŭ nostru a sunatŭ aşa:

„Subscrişii, din vestirea ce ni-o făcŭ d. protopopŭ-parochŭ în 21 l. c. de pe amvonŭ, înţelegêndŭ, cum-că în 26 l. c. are sĕ se ţină adunarea parochială pentru a pertracta despre *limba rituală* în biserica nóstră gr. cat. din locŭ, — noi

considerândŭ, cumcă parochia acésta este încorporată *provinciei* bisericescĭ gr. cat. de Alba-Iulia, éră acésta prin cuvintele următóre ale bullei canonisătóre din 1853: „in ecclesiasticam provinciam Gr.-Catholicorum Unitam *linguae romanicae* ... Apostolica auctoritate perpetuaque erigimus et instituimus“ este constituită ca metropoliă română şi supusă imediatŭ Sântului Scaunŭ Apostolicŭ, —

considerândŭ, cumcă nicĭ prin legile patriei, şi anume art. 39 din 1868 *nu* se derógă de locŭ bullei susläudate şi caracterului datŭ prin acésta provinciei nóstre bisericescĭ, —

considerândŭ, că în sensulŭ §-ului 14 din articululŭ de lege 44 din 1868 comunităţile bisericescĭ au într'adevĕrŭ dreptulŭ de a decreta limba matriculelorŭ, limba de propunere în şcólele confesionale, şi limba pertractărei afacerilorŭ comunităţii, déră numai încâtŭ n'arŭ vătĕma prin acésta drepturile superiorităţilorŭ lorŭ bisericescĭ respective, — şi nicĭ decum *n'au* dreptulŭ de-a decreta limba liturgică, —

din aceste considerante adunarea bisericéscă conchiămată o credemŭ şi ţinemŭ de necompetentă nu numai a decide, ci chiar şi numai a pertracta asupra *limbei rituale* decretate odată pentru totŭ viitorulŭ prin Summulŭ Pontifice, — prin urmare protestămŭ cu solemnitate în contra nisuinţei unorŭ conparochianĭ de a aduce conclusŭ în acéstă materiă, — şi conclusele, ce póte totuşĭ s'ar aduce, le considerămŭ din parte-ne, ca lipsite de orĭ-ce valóre, de nulle şi neavenite, —

şi totodată ne simţimŭ îndemnaţĭ a ne esprima părerea de rĕu, că Ven. Ordinariatŭ trecêndŭ cu vederea dispositiunile bullei papale şi ale legilorŭ citate, prin decisiunile sale pripite a datŭ nascere *temerei*, că ar vré a negoţia asupra unui dreptŭ, ce nu-i este iertatŭ a-lŭ aliena. Datŭ în Satmarŭ etc.

După subşternerea din nou a hotărîrei şi a protestului sosì altŭ rescriptŭ consistorialŭ, prin care — într'unŭ modelŭ de stilŭ archipăstoralŭ — se susţine limba liturgică română, şi numai pentru iertăciunile dela înmormêntărĭ şi unele ceremonii puţine, ce nu se ţinŭ strictŭ de ritŭ, se provócă adunarea a stabili — cu iubire şi toleranţă frăţéscă — modalităţile folosirei eventuale a limbei unguresci, pentru care scopŭ s'a şi esmisŭ o comisiune, la care apoi s'a resolvatŭ lucrulŭ după cum a şi meritatŭ. Éră regretatului protă Marcu prin tactŭ, blândeţă şi prudenţă i-a succesŭ a desarma într'atâta pe aderenţii limbei liturgice unguresci (împuţinaţĭ de altcum şi prin mórte şi mutărĭ), încâtŭ aceia mai că au dispărutŭ cu totulŭ, şi aşa, că sub următorulŭ sĕu — sub parochulŭ actualŭ — limba română ocupă cu multŭ mai mare terenŭ în biserică, decâtŭ orĭ şi când în aceste douĕ decenii abia trecute. Şi aşa s'a pututŭ întêmpla, că înmormêntărĭ tare remarcate prin marele publicŭ străinŭ, precum şi parastasulŭ pentru nefericitulŭ Principe de Corónă, s'a pututŭ celebra şi s'a celebratŭ — acesta din urmă în faţa autorităţilorŭ civile şi militare — esclusivŭ în limba românéscă.

Trecêndŭ la protopopiatulŭ pomenitŭ alŭ Rss. d. Darabanth, nu sciu positivŭ cum stau trebile în tóte parochiile de acolo; déră eu din parte-mĭ 'sŭ aplecatŭ a-le crede cam esagerate scirile din „Fóia bis. şi scol.“, pentru-că îlŭ vĕdŭ şi pe Rvdss. d. Darabanth subscrisŭ la adresa d-lui Lazarŭ, în causa gimnasiului din Beiuşŭ şi a şcólelorŭ dela Nirŭ.

In fine încâtŭ pentru „străjile cele mai bune“ şi „preoţii şi învĕţătorii cei mai bunĭ şi cei mai harnicĭ“, ce arŭ avé sĕ ni-i trimită Ordinariatele din Oradea şi Gherla, Vĕ potŭ asigura, că preoţime rurală în genere mai cualificată*), ca în comitatulŭ nostru, nu se află *nicăirĭ* printre Românĭ, nicĭ aicĭ, nicĭ în România. — Insuşĭ d. Babeşŭ, care nu e nicĭ gr. catolicŭ, nicĭ Sătmărénŭ, a recunoscutu-o la Baiă şi în fóia sa. — Popii noştri toţĭ au maturitate şi 4 anĭ de teologiă, şi mai mulţĭ dintre ei au fostŭ timpŭ îndelungatŭ profesorĭ gimnasialĭ şi chiar şi de teologiă.

Că totŭ nu se vede sporŭ mai mare, îşĭ are causa în multe şi complicate împrejurărĭ ale trecutului şi firesce şi ale timpului presentŭ.

Acuma, décă ar fi sĕ mĕ adresezŭ şi eu cu rugărĭ la Ordinariatulŭ din Oradea: —

eu aşĭ cere dela Ilustritatea Sa Episcopulŭ *Pavelŭ*, ca multele sale fapte generóse sĕ le încoroneze cu instituirea, (după cum audŭ că şi intenţionéză), cu instituirea unui *seminarŭ teologicŭ propriu diecesanŭ*, ca sĕ nu-şĭ mai trimită clericii prin seminariile străine din Oradea, Sătmarŭ, Ungvar, etc., ci sĕ-i créscă „acasă“ după trebuinţele nóstre, — şi apoi cu deschiderea de multŭ plănuitului *institutŭ de fete* din Oradea, în care sĕ se créscă fiitórele preotese aşa, ca sĕ le fiă sătenelorŭ nóstre, între carĭ vorŭ trăi, modele de virtuţĭ creştinescĭ, de limbă, cultură, economiă casnică etc.

Apoi aşĭ dori, ca tóte Ordinariatele sĕ dispună, ca la adunările obicĭnuite preoţescĭ şi învĕţătorescĭ, pe lângă obiectele ce se discută şi acuma, sĕ se ţină baremĭ câte unŭ *referatŭ* — déră veḑĭ bine nu numai aşa proforma, ci *cum se cade, seriosŭ* — despre *relaţiunile* greşelele, îmbunĕtăţirile, agendele *economice*. Nu póte fi acesta lucru străinŭ şi indiferentŭ pentru ei, căcĭ activitatea practică şi resultatele dobêndite prin ea influinţéză de minune asupra moralităţii de obşte.

i.—u.

*) In articululŭ din „Gazetă“ n'a fostŭ vorbă de preoţimea sătmărénă în genere, ci numai despre preoţii din districtulŭ protopopescŭ, unde, precum însuşĭ d-lŭ corespondentŭ recunósce, suntŭ parochiile cele mai desnaţionalisate. Red.

Societatea de lectură „Petru Maiorŭ“.

Din raportulŭ generalŭ alŭ societăţii de lectură „Petru Maiorŭ“ a tinerimei române dela universitatea din Budapesta, pe anulŭ scolarŭ 1889—90, estragemŭ următórele date:

Comitetulŭ societăţii în decursulŭ anului trecutŭ a avutŭ ca preşedinte pe d-lŭ Pavelŭ Oprişa, ér comisiunea literară pe d-lŭ Virgilŭ Oniţŭ, care a fostŭ tot-odată şi redactorŭ alŭ fóiei societăţii „Rosa cu ghimpĭ.“

Pe câtŭ de sublimŭ este scopulŭ acestei societăţĭ, „de a deştepta în tinerimea română din Budapesta interesare pentru limba şi literatura română“, — pe atâtŭ de tristă este următórea observare accentuată în acestŭ raportŭ:

...„a trebuitŭ cu regretŭ sĕ esperiămŭ, că numĕroşĭ universitarĭ românĭ de aicĭ nu arată zelulŭ şi interesulŭ recerutŭ faţă cu acéstă instituţiune, prin ce cu durere ne vine a crede, că *simţulŭ lorŭ naţionalŭ dormitéză*, căcĭ altfelŭ cărorŭ împrejurărĭ ar fi a se atribui numĕrulŭ însemnatŭ alŭ acelorŭ studenţĭ universitarĭ românĭ, carĭ nicĭ membri nu s'au făcutŭ?! O împrejurare e acésta, care ne impune seriose îngrijirĭ, îndeosebĭ, căcĭ *înaintaşii noştri erau feriţĭ de astfelŭ de fenomene neîmbucurătóre...*“

Societatea a avutŭ 20 membri fundatorĭ, 33 onorarĭ, 26 ordinarĭ şi 3 ajutătorĭ; a aclamatŭ de membri fundatorĭ pe d-lŭ G. Popŭ de Băsescĭ şi institutulŭ de creditŭ „Timişana“, ér ca membri onorarĭ pe d-nii: Alexandru Comanescu, jude la tabla r. din Budapesta, Antoniu Schiau, procurorŭ alŭ bonurilorŭ erariale în Budapesta şi pe d-lŭ stefanŭ Velovanŭ, prof. şi dir. la pedagogia din Caransebeşŭ.

Activitatea strînsŭ literară a societăţii a constatŭ din disertaţiunĭ cetite în şedinţe, din lucrărĭ de cuprinsŭ scienţificŭ-literarŭ şi poesii publicate în fóia societăţii.

Pregătirea edărei unui almanachŭ literarŭ a preocupatŭ multŭ pe membrii societăţii, carĭ după pregătirile de până acum speră, că în anulŭ viitorŭ scolasticŭ acéstă lucrare se va şi duce în îndeplinire.

Biblioteca s'a înmulţitŭ în anulŭ acesta cu 36 opurĭ; cu totulŭ numĕră 1026 opurĭ. Ḑiare a primitŭ 21, între carĭ unulŭ ungurescŭ, 1 francesŭ, celelalte românescĭ, primite tóte gratuitŭ, afară de „Conv. literare“ şi „Revista Nouă“.

Averea societăţii în banĭ consta la finea anului din 4315 fl. 95 cr. Societatea a provĕḑutŭ cu cuartirŭ gratuitŭ pe 3 tinerĭ universitarĭ.

Din „Istoria pentru începutulŭ Românilorŭ în Dacia“, de Petru Maiorŭ, edată de acéstă societate, s'au vêndutŭ în decursulŭ anului scolarŭ 126 esemplare, au mai rĕmasŭ de vênḑare 470.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Constantinopolŭ, 14 Iulie. Erĭ a isbucnitŭ în depositulŭ de lemne de construcţiune în Stambulŭ unŭ mare focŭ. Au arsŭ 900 de case.

Sofia, 14 Iulie. De câtva timpŭ se împrăştiă din unele ţĕrĭ vecine, asupra stărilorŭ din Bulgaria, în modŭ sistematicŭ scirĭ false, carĭ au de scopŭ a aţîţa.

Karlsbad, 14 Iulie. Ducele Ernst de Coburg a visitatŭ pe principele Ferdinandŭ alŭ Bulgariei. Visita acésta este de natură esclusivŭ familiară şi n'a urmăritŭ nicĭ unŭ scopŭ politicŭ.

Roma, 14 Iulie. Intre peregrinii veniţĭ din India s'au ivitŭ câteva casurĭ de coleră.

DIVERSE.

Colera, care bântue în unele provincii din Spania, a pusŭ pe gândurĭ şi pe Egipteni. Deja în Cairo au începutŭ sĕ se edifice baracele în carĭ au sĕ fiă transportaţĭ cei infectaţĭ de epidemiă. Cei din Cairo sciu pré bine, că stradele lorŭ murdare suntŭ fórte accesibile pentru morburĭ epidemice şi de aceea se pregătescŭ încă de timpuriu pentru casulŭ când colera li-ar bate la uşe. Ce privesce Spania, scirile mai nouĕ spunŭ, că în Valencia s'au ivitŭ alte 6 casurĭ de coleră, în oraşŭ 2, ér în provinciă 4.

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 14 Iuliu st. n. 1890.

	Cump.	Vênd.
Bancnote romănescĭ	9.27	9.29
Argintŭ românescŭ	9.23	9.26
Napoleon-d'orĭ	9.28	9.30
Lire turcescĭ	10.56	10.61
Imperialĭ	9.54	9.59
Galbinĭ	5.45	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	102.—	—.—
„ „ „ 5%	99.50	—.—
Ruble rusescĭ	133.—	134.—
Mărcĭ germane	—.—	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Iuliu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	102.20
Renta de hârtiă 5%	99.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	97.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.40
Bonurĭ rurale ungare	89.—
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.50
Renta de hârtiă austriacă	88.45
Renta de argintŭ austriacă	89.—
Renta de aurŭ austriacă	109 50
Losurĭ din 1860	140.—
Acţiunile băncei austro-ungare	982.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	342.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	303.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.53
Napoleon-d'orĭ	9.29
Mărcĭ 100 imp. germane	57.30
Londra 10 Livres sterlinge	117.20

No. 134—1890. 376,3—2

Concursŭ.

Devenindŭ cu începerea anului şcolarŭ 1890/91 vacantŭ stipendiulŭ de fl. 40 pe anŭ, din fundaţiunea „Radu M. Riureanŭ" pentru studenţĭ de gimnasiu, pentru conferirea lui se escrie prin acésta concursŭ.

Cererile au a se înainta comitetului „Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ" în Sibiiu *pănă la 30 Septemvrie n. 1890.*

Aspiranţii la acestŭ stipendiu au sĕ acludă la suplicele lorŭ:

a) Carte de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată;

b) testimoniu şcolasticŭ de pe semestrulŭ II alŭ anului şcolarŭ 1889/90;

c) atestatŭ de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care cerceteză şcóla de presentŭ;

d) atestatŭ de paupertate séu de orfanŭ, décă concurentulŭ e orfanŭ.

Din şedinţa comitetului „Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ", ţinută în Sibiiu la 7 Iulie 1890.

G. Bariţiŭ, preşedinte. Dr. I. Crişianŭ, secretarŭ II.

No. 2443—1890. 377,3—1

Publicare de concursŭ.

Din fundaţiunea demnului de piă memoriă Stefanŭ Ferdinand Hirsch suntŭ de a se da pe anulŭ şcolasticŭ 1890/91 două ştipendie nouĕ de câte 200 fl. v. a. La acestea se escrie concursŭ. Unulŭ dintre stipendiele acestea se va conferi unui tênĕrŭ maghiarŭ romano-catolicŭ, ér celalaltŭ unui românŭ greco-catolicŭ.

La stipendiele acestea potŭ concurge numai acei tinerĭ, carĭ suntŭ născuţĭ în comunele următóre: Turda, Copandŭ, Turŭ, Reghiu, Comiţîgŭ, Banabicŭ, Aitonŭ, St. Martinulŭ-deşertŭ, Ceanulŭ-deşertŭ, Agârbiciu, Mischiu, Sându, Petridulŭ-de-susŭ, Petridulŭ de mijlocŭ, Petridulŭ-de-josŭ, Berchişiu, Măgura, Schiopĭ (Puszta Egres), Pusta St. Craiu, Surducŭ, Bicalatŭ, Jara inferióră, Agrişiu (Ruha-Egeres), Muntele Băişórei, Ocolişulŭ micŭ, Ocolişulŭ mare, Runcu, Cacova, Săcelŭ, Lita-maghiară, Lita-română, Filea-de-josŭ, Filea-de-susŭ, Ciurila, Selisce, Selicea, Micuşiu, Hasmaşiu, Maghiaruşiu (Magyarósag), Şutŭ, Silvaşulŭ-maghiarŭ, Indolŭ, Ceanulŭ-mare, Băişóra, Muntele Filei (F. Havassa), ca unele, carĭ odinióră au formatŭ ces. reg. pretură a Turdei sub preşedinţa fericitului fundatorŭ Stefanŭ Ferdinand Hirsch.

Stipendiulŭ 'lŭ vorŭ puté dobêndi numai atarĭ tinerĭ din şcólele medie, séu întrătorĭ acum în şcólele medie, carĭ vorŭ produce testimoniu cu calculŭ din studie: *eminente,* séu celŭ puţinŭ *bunŭ*, ér din purtarea morală: *bună*, séu celŭ puţinŭ *legală.* Atarĭ tinerĭ vorŭ puté folosi stipendiulŭ dobênditŭ în gimnasiu, şcóla reală, şcóla agronomică, eventualŭ şi la universitate, décă atâtŭ în studie, câtŭ şi în purtarea morală, vorŭ ţiné calculii indicaţĭ mai susŭ.

Acei tinerĭ şcolarĭ, carĭ pe basa condiţiunilorŭ memorate potŭ aspira la stipendiele acestea, şi dorescŭ a concurge, au sĕ-şĭ aştérnă concursele instruite cu testimoniu şcolasticŭ de pe anulŭ şcolasticŭ 1889/90, carte de botezŭ, atestatŭ medicalŭ şi de paupertate pănă în *10 Augustŭ a. c. st. n.*, şi anume şcolarii maghiarĭ la Ordinariatulŭ episcopescŭ romano-catolicŭ transilvanŭ în Alba-Iulia, ér românii la Ordinariatulŭ archiepiscopescŭ greco-catolicŭ în Blaşiu prin parochulŭ concernente alŭ lorŭ. Concursele intrate mai târdiu nu se vorŭ considera.

Blaşiu, în 5 Iuliu 1890.

Ordinariatulŭ archiepiscopescŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accele-ratŭ.	Trenŭ accele-ratŭ	Tren de per-sóne	Tren de per-sóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădăşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucurescĭ	9.30		11.32	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accele-ratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ accele-ratu.	Tren de per-sóne
Bucurescĭ	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11 30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.36		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7 22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişŭ	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ accele-ratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	2.20 (Trenŭ omnibus)	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.10	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasada		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ accele-ratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	6.06 (Trenŭ omnibus)	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.16
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroşenĭ	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Simeria (Piski)-Uniedóra

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Uniedóra-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.